

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГРАМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Новицька Оксана Іванівна

*кандидат філологічних наук, доцент, Тернопільський національний
медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України,
novicka@tdmu.edu.ua*

Питання підготовки в Україні висококваліфікованих спеціалістів для зарубіжних країн є одним із важливих у розвитку вітчизняної освіти. Сьогодні відбувається постійне розширення сфер міжнародної та міжкультурної комунікації, що впливає на подальший розвиток діалогу представників різних національно-культурних співтовариств та організацій.

Навчання мови – це процес систематичного і послідовного передавання викладачем знань, формування вмінь і навичок у лінгвістичній сфері, процес активного й усвідомленого засвоєння їх студентами, процес утворення та закріплення у студентів якостей, необхідних для подальшого професійного саморозвитку: стійке позитивне ставлення до вивчення іноземної мови, толерантність по відношенню до представників іншої культури [1, с. 17].

Вивчення української мови як іноземної у вищих навчальних закладах потребує належної уваги, тому кількість питань із часом лише розширюється. Для навчання української мови як нерідної головними є положення про мову як засіб спілкування, про мовлення, що складається зі звуків, слів, словосполучень та речень. Наплив іноземного студентства активізує українську лінгводидактичну діяльність: розробляються програми, підручники, посібники з навчання української мови як іноземної.

Оволодіння мовою – тривалий, трудомісткий, а головне, індивідуальний процес. У програму вивчення української мови, як й інших іноземних, входить поглиблене вивчення фонетики, граматики та лексичного складу мови, проте теоретичне вивчення поступається своїм місцем виробленню практичних навичок. Головним стає функціональний принцип навчання. Необхідно навчити студентів не тільки основ іноземної мови, а й з цікавістю та ентузіазмом

спілкуватися іноземною мовою, як на професійні теми, так і в ситуаціях повсякденного життя. Іноземні студенти повинні розуміти мову, а також правильно будувати своє повідомлення у відповідь, яке має відповідати культурі співрозмовника.

Вивчення української мови як іноземної включає декілька аспектів. Одним з таких аспектів є граматики. У навчанні іншомовному говорінню граматики посідає важливе місце, це є у своєму роді каркас, на якому базується лексика. Вивчення граматики та правильне оформлення висловлювання, а також розпізнавання граматичних форм у мові та письмі відбувається завдяки формуванню граматичних навичок. С. Г. Дубовик зазначає, що «процес формування граматичних знань і вмінь студентів вищих навчальних закладів має ґрунтуватися на загальнотеоретичних засадах. Тому під час розробки методики вивчення категорії відмінка іменника на функціональній основі ми визначили насамперед ті важливі і необхідні поняття, що є основоположними. Центральним поняттям є граматична категорія відмінка іменника, яка розглядається у єдності таких характеристик, як значення, форми і функції» [2, с. 117].

Засвоєння граматики викликає багато труднощів, які ускладнюються граматичними термінами і правилами та нескінченним рядом винятків. Часто викладання граматики обмежується сухими таблицями, заучуванням конструкцій, однотипними вправами. Велика кількість термінів ускладнює навчання, що викликає пасивну діяльність студентів.

Система вправ для вивчення української мови як іноземної завжди повинна мати на меті практичне оволодіння, що спрямована на освоєння тих операцій з мовним матеріалом, які необхідні для розуміння і самовираження. Відомо, що головна складність оволодіння граматичними уміннями та навичками полягає не в запам'ятовуванні окремих фактів мови, а в оволодінні дій із ними. Тому головне призначення граматичних вправ полягає в тому, щоб забезпечити оволодіння граматичним матеріалом як у рецептивному, так і в репродуктивному плані.

Вправи повинні творити єдину систему з її постійними та змінними параметрами. До перших належать: врахування поетапності формування мовленнєвої компетенції, наявність цілої серії вправ,

чітка послідовність їх виконання. Серед змінних параметрів – характер мовленнєвих операцій, етап навчання, види комунікативної діяльності, дозування та циклічність навчального матеріалу.

Отже, основним принципом, якого варто, на нашу думку, дотримуватися під час подання граматичного матеріалу є простота викладу з мінімумом лінгвістичних термінів.

Список використаних джерел

1. Борисова Н. Психолінгвістичні особливості формування комунікативної компетенції професійно-орієнтованого читання у студентів немовних спеціальностей. *Психолінгвістика*. 2016. Вип. 19 (1). С. 15–23.
2. Дубовик С. Г. Лінгвістичні основи вивчення категорії відмінка іменника на засадах функціонального підходу у вищій школі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. № 14. С. 117–120.

ПРЕДМЕТ І МЕТА ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ (ФАРМАЦЕВТИЧНИХ) ЗВО

Стефанишин Катерина Любомирівна

*кандидат педагогічних наук, доцент, Тернопільський національний
медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України,*

burda_kl@tdmu.edu.ua

Важливим етапом реформування сучасної вищої медичної освіти є міжнаціональна взаємодія й успішна мовленнєво-культурна адаптація студентів-іноземців у суспільстві, де вони навчаються і здобувають професію. Процес мовленнєво-культурної адаптації безпосередньо пов'язаний і великою мірою залежить від змісту та якості мовної підготовки у закладах вищої освіти МОЗ України, викладання української мови як іноземної в яких обумовлене стратегією розвитку мовної освіти, що ґрунтується на основних положеннях Конституції України, закону України «Про вищу освіту», Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, Концепції мовної підготовки іноземців у ЗВО України, Загальноосвітніх стандартів з української мови як іноземної.